

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ արդիտորի եզրակացություն

«Արմավիսբանկ» փակ բաժնետիրական
Ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2013թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասր Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharyshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«Արմավիսբանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը և Խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «Արմավիսբանկ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերության՝ (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը

կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Արմավիսբանկ» ՓԲԸ-ի ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների և դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գագիկ Գյուլբուդաղյան
Տնօրեն/բաժնետեր

Արմեն Գառնյան
Աուդիտոր

Գրանք Թորնթոն ՓԲԸ
01 ապրիլի, 2014թ.
ք. Երևան

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	6,463,815	5,658,875
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(3,159,909)	(2,789,424)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		3,303,906	2,869,451
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	130,582	104,605
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(44,455)	(21,498)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		86,127	83,107
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	90,465	37,095
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ շահույթ		446,912	62,176
Այլ եկամուտներ	9	168,603	152,507
Վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	16	(957,249)	(322,282)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(686,046)	(627,948)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	18	(56,033)	(56,460)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	19	(8,151)	(7,978)
Այլ ծախսեր	11	(229,784)	(212,952)
Շահույթ մինչև հարկում		2,158,750	1,976,716
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(416,576)	(351,745)
Տարվա շահույթ		1,742,174	1,624,971
Այլ համապարփակ եկամուտ			
<i>Հողվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում</i>		-	-
<i>Հողվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվում են շահույթում կամ վնասում</i>			
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ		5,349,771	509,220
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ		(314,613)	(266,069)
Վերադասակարգվող հողվածներին վերաբերող շահութահարկ		(1,007,032)	(48,630)
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո		4,028,126	194,521
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		5,770,300	1,819,492

7-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրանական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	8,920,558	5,529,023
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	814,031	2,405,060
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	15	2,001	186
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16	27,801,733	27,341,299
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	17	13,822,725	5,055,014
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	26	17,215,842	13,222,935
Հիմնական միջոցներ	18	756,971	758,132
Ոչ նյութական ակտիվներ	19	34,011	35,806
Բռնագանձված ակտիվներ	20	389,846	438
Այլ ակտիվներ	21	53,123	227,725
		69,810,841	54,575,618
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԴ՝ ակտիվներ			
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	22	17,615,856	15,464,966
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	15	200	293
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	5,462,930	7,614,530
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	24,154,628	18,549,952
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		171,751	230,957
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	1,060,396	95,683
Այլ պարտավորություններ	25	183,211	325,709
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԴ՝ պարտավորություններ		48,648,972	42,282,090
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	8,752,800	7,002,000
Էմիսիոն եկամուտ		1,347,241	-
Գլխավոր պահուստ		2,000,000	1,500,000
Այլ պահուստներ		4,323,373	295,247
Չբաշխված շահույթ		4,738,455	3,496,281
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԴ՝ սեփական կապիտալ		21,161,869	12,293,528
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԴ՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		69,810,841	54,575,618

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 62 էջերում, ստորագրվել են Բանկի գործադիր տնօրենի կողմից 2013 թվականի ապրիլի 1-ին:

7-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղադրուցի մասը:

Գևորգ ՄԱՉԱՆՅԱՆ
 Գործադիր տնօրեն

Սեդրակ ԲԱՂՂԱՍԱՐՅԱՆ
 Գլխավոր հաշվապահ

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների զօծվ վերազնա- հատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,002,000	-	1,000,000	100,726	2,371,310	10,474,036
Հատկացում պահուստին	-	-	500,000	-	(500,000)	-
Մեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	500,000	-	(500,000)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1, 624,971	1, 624,971
Այլ համապարփակ եկամուտ						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	-	509,220	-	509,220
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	-	(266,069)	-	(266,069)
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	(48,630)	-	(48,630)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	194,521	1,624,971	1,819,492
Հաշվեկշիռը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,002,000	-	1,500,000	295,247	3,496,281	12,293,528
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,750,800	1,347,241	-	-	-	3,098,041
Հատկացում պահուստին	-	-	500,000	-	(500,000)	-
Մեփականատերերի հետ գործարքներ	1,750,800	1,347,241	500,000	-	(500,000)	3,098,041
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,742,174	1,742,174
Այլ համապարփակ եկամուտ						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	-	5,349,771	-	5,349,771
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	-	(314,613)	-	(314,613)
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	(1,007,032)	-	(1,007,032)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	4,028,126	1,742,174	5,770,300
Հաշվեկշիռը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	2,000,000	4,323,373	4,738,455	21,161,869

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	2,158,750	1,976,716
<i>Եշգրտումներ</i>		
Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս	957,249	322,282
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	64,184	64,438
Ստացվելիք տոկոսներ	(79,699)	125,577
Վճարվելիք տոկոսներ	49,748	76,299
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային վերագնահատումից զուտ օգուտ	(14,906)	(55,817)
Առևտրային գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ (օգուտ)/վնաս	(1,908)	15,364
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	3,133,418	2,524,859
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,550,192	954,426
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,604,293)	(5,033,556)
Այլ ակտիվներ	174,400	(23,115)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ ԿԲ-ի հետ	2,331,837	3,567,881
Առևտրային պարտավորություններ	-	(798,055)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(562,508)	(1,781,045)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	5,817,688	2,717,104
Այլ պարտավորություններ	(148,902)	94,334
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	10,691,832	2,222,833
Վճարված շահութահարկ	(518,101)	(288,723)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	10,173,731	1,934,110
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(7,725,460)	(2,370,209)
Հիմնական միջոցների առք	(54,874)	(166,173)
Հիմնական միջոցների վաճառք	-	142
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(6,356)	-
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(7,786,690)	(2,536,240)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկերի մարում	(181,587)	(66,373)
Այլ ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում/(մարում)	(1,589,839)	608,949
Այլ երկարաժամկետ վարկերի մարում	(318,892)	(506,854)
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	3,098,041	-
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	1,007,723	35,722
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	3,394,764	(566,408)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	5,529,023	6,071,383
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(3,229)	24,048
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 13)	8,920,558	5,529,023
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	6,384,401	5,791,099
Վճարված տոկոսներ	(3,208,427)	(2,872,937)

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Արմավիսթանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 07 հոկտեմբերի 2004 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N84 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վազգեն Մարգարյան 10:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայրը և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Դեռևս առկա են անորոշություններ ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2013թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

ՖՀՄՍ 13, Իրական արժեքի չափում

ՖՀՄՍ 13-ը հստակեցնում է իրական արժեքի սահմանումները և ապահովում է համապատասխան ուղեցույց և մանրամասն բացահայտումներ իրական արժեքի չափումների վերաբերյալ: Ստանդարտը չի առանձնացնում, թե որ միավորները պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով: ՖՀՄՍ 13-ի շրջանակներն ընդարձակ են, և այն կիրառելի է ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ ոչ ֆինանսական այն հոդվածների համար, որոնց համար այլ ՖՀՄՍ-ները պահանջում կամ թույլ են տալիս իրական արժեքի չափումներ և իրական արժեքի չափումների վերաբերյալ բացահայտումների կատարում, բացառությամբ որոշ հանգամանքների:

Ստանդարտի կիրառման առաջին տարում պարտադիր չէ բացահայտումներին ներկայացվող պահանջները կիրառել համեմատական տեղեկատվության նկատմամբ:

Բանկը ՖՀՄՍ 13-ը առաջին անգամ կիրառել է ընթացիկ տարում: Տես՝ ծանոթագրություն 30:

ՀՀՄՍ 1, Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում (Փոփոխություն)

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները պահանջում են կազմակերպությանը այլ համապարփակ եկամուտներում ներկայացված տարրերը խմբավորել այնպիսի խմբերի, որոնք մնացած ՖՀՄՍ-ների համաձայն. ա) հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթի կամ վնասի և բ) հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթի կամ վնասի, երբ առաջանան որոշակի պայմաններ: Բանկն ընդունել է այս փոփոխությունը, որը փոխել է այլ համապարփակ եկամուտների տարրերի ընթացիկ ներկայացումը, սակայն չի ազդել դրանց չափման և ճանաչման վրա:

ՖՀՄՍ 7, (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Փոփոխությունը հավելում է ՖՀՄՍ 7-ի որակական և քանակական բացահայտումներ կապված ճանաչված ֆինանսական գործիքների գուտ և համախառն գումարների հետ, որոնք՝

ա) հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ,

բ) ենթակա են կատարման հիմնական հաշվանցման պայմանավորվածության կամ մասնատիպ համաձայնագրերի ներքո, եթե նույնիսկ հաշվանցված չեն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

ՖՀՄՍ-ն կիրառվել է առաջին անգամ ընթացիկ տարում: Տես՝ ծանոթագրություն 31:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

Փոխփոփոխությունները պետք է կիրառվեն հետընթաց 2014թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ *ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ* ստանդարտում կատարված փոփոխությունների:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՍԽ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՍ 9) թողարկվում է փուլերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման գլուխները: Արժեզրկման մեթոդաբանության և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են:

Քանի որ ՖՀՄՍ 9 նախագծի «արժեզրկված փուլը» դեռ չի ավարտվել, ՖՀՄՍԽ-ն գտնում է, որ 2015թ. հունվարի 1 պարտադիր ամսաթիվը բավարար ժամանակ չի տալիս ընկերություններին, որպեսզի կիրառեն նոր ստանդարտները: Հետևաբար ՖՀՄՍԽ-ն որոշել է, որ պետք է նոր ժամկետ որոշվի, երբ ամբողջ ՖՀՄՍ 9 նախագիծը ավելի մոտ կլինի ավարտին: 2013թ. նոյեմբերի 9-ին կատարված ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները, հանում են պարտադիր ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը: Այնուամենայնիվ, կազմակերպությունները դեռ կարող են ընտրել ՖՀՄՍ 9-ի անմիջապես կիրառումը:

ՀՀՄՍ 36, Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով փոխհատուցվող գումարների բացահայտումներ (Փոփոխություն)

ՀՀՄՍ 36-ի փոփոխությունը վերաբերվում է արժեզրկված ակտիվների փոխհատուցվող գումարի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտմանը, եթե այդ գումարը հիմնված է իրական արժեքի վրա, հանած օտարման ծախսերը: Թույլատրելի է վաղ կիրառումը, եթե տվյալ կազմակերպությունն արդեն ընդունել է ՖՀՄՍ 13-ը:

ՀՀՄՍ 32, Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում (Փոփոխություն)

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները վերաբերում են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար չափանիշների կիրառման անհամապատասխանություններին: Փոփոխությունները վերաբերում են անհամապատասխանության երկու բնագավառների.

- Վերաբերում է «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստին: ՀՀՄՍԽ-ն պարզաբանել է, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:
- Վերաբերում է համախառն մարման համակարգերին, ինչպիսիք են բանկերի և ֆինանսական հաստատությունների կողմից կիրառվող քլիրինգային կազմակերպությունները: Գործնականում ՀՀՄՍ 32-ի պահանջի մեկնաբանության մեջ առկա էր բազմազանություն, հաշվանցման հասնելու համար պետք է լինի ակտիվի և պարտավորության «միաժամանակյա մարում»:

Փոփոխությունների մեջ ՀՀՄՍԽ-ն պարզաբանել է գուտ մարման սկզբունքները և ներառել է «համախառն մարման համակարգի» օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի գուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Այս փոփոխությունները կատարվել են ՖՀՄՍ 7-ում լրացուցիչ բացահայտումների հետ համատեղ, հաշվանցման և նմանատիպ համաձայնությունների իրավունքների արդյունքների վրա:

Տարեկան բարեփոխումներ 2010-2012թթ.

2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումները մի շարք ՖՀՄՍ-ներում կատարել են որոշ աննշան փոփոխություններ: Բարեփոխումները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հուլիսի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՄ 8, Գործառնական սեզմենտներ

Գործառնական սեզմենտների ընդհանրացումը

- պահանջում է, որ գործառնական սեզմենտների ընդհանրացման ժամանակ կազմակերպությունները բացահայտեն իրենց հաշվետու սեզմենտների հայտնաբերման դատողությունները, ներառելով ընդհանրացված գործառնական սեզմենտների հակիրճ նկարագրությունը և տնտեսական ցուցանիշները, որ սահմանում են ընդհանրացման չափանիշները:

Հաշվետու սեզմենտների ակտիվների և կազմակերպության ակտիվների ընդհանրության համադրությունը

- պարզաբանում է, որ կազմակերպությունից պահանջվում է ներկայացնել հաշվետու սեզմենտների ակտիվների և կազմակերպության ակտիվների ընդհանրության համադրությունը, միայն եթե սեզմենտի ակտիվները պարբերաբար տրամադրվում են գործադիր մարմնին գործառնական որոշումների կայացման համար:

ՖՀՄՄ 13, Իրական արժեքի չափում

Կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

- փոփոխվում են եզրակացությունների համար հիմքերը՝ պարզաբանելու համար, որ ընկերությունը պարտադրված չէ հաստատված տոկոսադրույք չունեցող կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը զեղչել հաշիվ-ապրանքագրում նշված գումարից ցածր արժեքի, եթե զեղչման ազդեցությունն էական չէ:

Թողարկվել են որոշ այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, սակայն չի ակնկալվում, որ դրանք Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն կունենան:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի և ծախսի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում

ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեզրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտը կամ ծախսը:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,

իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2013	31 դեկտեմբերի 2012
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	405.64	403.58
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	559.54	532.24

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունը արտածելու և հարկային հաշվարկումները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ամանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ամանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ամանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ամանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ամանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ամանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալին, եթե կապված ամանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին անորոշիվացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ամանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ամանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրությամբ:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է

որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամուտում մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն

զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեքը կմնա ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեքը կմնա ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեքը կմնա ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեքը կմնա է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքը կմնա գումարների, ահյ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեքը կմնա կորուստների հակադարձումը համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքը կմնա կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության սկզբում Բանկը ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրած ակտիվները հաշվառում է ներդրումների գուտ գումարով: Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ: Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	4	25
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Գույք և գրասենյակային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	2-5	33.33-20

Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցների և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Բանկը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում ճանաչում է կապիտալ բնույթի ծախսումները, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարվում են ճանաչման չափանիշները: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից ավելի ցածր արժեքով՝ հանած իրացման ծախսերը:

4.15 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Մովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են գուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսիք հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է այլ համապարփակ եկամուտում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ մանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 28 ծանոթագրությունը:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	3,136,930	2,862,541
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	2,598,878	2,098,497
Ֆակտորինգից եկամուտներ	162,640	380,198
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	228,870	108,813
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	122,906	85,117
Այլ տոկոսային եկամուտներ	81,522	11,321
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	132,069	112,388
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6,463,815	5,658,875

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Հաճախորդների հաշիվներ	1,488,940	1,083,359
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	598,588	807,859
Ռեպո գործառնություններ	1,072,381	898,206
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3,159,909	2,789,424

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Դրամարկղային գործառնություններ	30,145	29,475
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	50,149	33,683
Բրոքերային գործառնություններ	33,723	12,054
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	5,922	20,503
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	10,643	8,890
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	130,582	104,605

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	19,146	17,197
Ստացված երաշխիքներ	11,054	134
Բորսայի միջնորդավճար	9,429	2,235
Այլ ծախսեր	4,826	1,932
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	44,455	21,498

8 Ջուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ	89,003	51,667
Ածանցյալ գործիքներից զուտ օգուտ/(վնաս)	1,462	(14,572)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	90,465	37,095

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	67,121	40,982
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտներ	68,002	25,267
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթի փոխարկումից զուտ եկամուտ	14,906	55,817
Եկամուտներ գրավի օտարումից	-	14,471
Շահաբաժիններից եկամուտ	9,803	13,152
Ապահովագրական հատուցումներ	3,395	-
Հիմնական միջոցների օտարումից եկամուտ	-	650
Այլ եկամուտ	5,376	2,168
Ընդամենը այլ եկամուտներ	168,603	152,507

10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	686,046	585,952
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	-	41,996
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	686,046	627,948

*2013թ. հունվարի 1-ից ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները և ուժի մեջ է մտել ՀՀ «Եկամտային հարկի մասին» օրենքը, որ միավորում է եկամտահարկը, աշխատողի սոցիալական ապահովության վճարը և գործատուի կողմից վճարվող սոցիալական ապահովության վճարը:

11 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	65,082	63,965
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	38,743	33,024
Ներկայացուցչական ծախսեր	20,150	15,809
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	17,482	14,849
Ապահովագրության գծով ծախսեր	14,320	15,103
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	13,000	10,584
Ավանդների գծով ծախսեր	12,234	8,950
Անվտանգության գծով ծախսեր	8,156	7,966
Գրասենյակային ծախսեր	7,462	6,374
Գործուղման ծախսեր	6,003	9,536
Վճարումներ ֆինանսական հաշտարարին	5,452	5,169
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	4,320	-
Վերադարձված տուգանքներ	3,679	3,318
Ինկասացիոն ծախսեր	3,027	2,300
Վճարված տուգանքներ	820	23
Գովազդի ծախսեր	663	4,647
Այլ ծախսեր	9,191	11,335
Ընդամենը այլ ծախսեր	229,784	212,952

12 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Ընթացիկ հարկ	458,895	401,621
Չետաձգված հարկ	(42,319)	(14,876)
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	(35,000)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	416,576	351,745

2013թ. Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2012թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2012	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	2,158,750		1,976,716	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	431,750	20	395,343	20
Չհարկվող եկամուտներ	(1,961)	-	(2,630)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	6,972	-	932	-
(Դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(15,608)	(1)	(3,270)	-
Այլ արտոնություններ	(4,577)	-	(3,630)	-
Նախորդ ժամանակաշրջանի հարկի ճշգրտում	-	-	(35,000)	(2)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	416,576	19	351,745	18

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2012	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված ճանաչված	2013
Այլ պարտավորություններ	16,529	7,125	-	23,654
Արժեզրկված ակտիվներից ստացվելիք տույժեր	12,985	5,887	-	18,872
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	29,514	13,012	-	42,526
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(4,641)	1,596	-	(3,045)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(958)	(319)	-	(1,277)
Ածանցյալներ	-	(327)	-	(327)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(33,617)	25,234	-	(8,383)
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումային արժեթղթեր	(73,811)	-	(1,007,032)	(1,080,843)
Այլ ակտիվներ	(889)	(2,787)	-	(3,676)
Այլ պահուստներ	(11,281)	5,910	-	(5,371)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(125,197)	29,307	(1,007,032)	(1,102,922)
Ձուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(95,683)	42,319	(1,007,032)	(1,060,396)

Հազար ՀՀ դրամ	Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված ճանաչված			
	2011	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2012	
Այլ պարտավորություններ	5,114	11,415	-	16,529
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերում ներդրումներ	-	12,985	-	12,985
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	5,114	24,400	-	29,514
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	(29,475)	(4,142)	-	(33,617)
Այլ ակտիվներ	(296)	(593)	-	(889)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(2,760)	(1,881)	-	(4,641)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(3,618)	2,660	-	(958)
Այլ պահուստներ	(5,713)	(5,568)	-	(11,281)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր	(25,181)	-	(48,630)	(73,811)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(67,043)	(9,524)	(48,630)	(125,197)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(61,929)	14,876	(48,630)	(95,683)

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Կանխիկ դրամական միջոցներ	790,023	772,448
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	6,607,970	4,027,164
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,522,565	729,411
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,920,558	5,529,023

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 4%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 12 %-ի չափով: Այդ միջոցները 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 3,142,645 հազար դրամ (2012թ. դրությամբ՝ 2,688,581 հազար դրամ, 8% և 12% համապատասխանաբար): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,383,845 հազար դրամ գումարով (91%) այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները կենտրոնացված են երկու բանկերում (2012թ.՝ 507,365 հազար դրամ (70%) կենտրոնացված մեկ բանկում):

2013թ. ընթացքում Բանկի անկանխիկ գործարքները ներկայացնում են գրավների տնօրինման արդյունքում 389,409 հազար դրամի վարկերի մարումներ (2012թ.՝ 106,848 հազար դրամ):

14 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Վարկեր և ավանդներ	682,120	2,324,047
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	131,869	81,013
Այլ պահանջներ	42	-
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	814,031	2,405,060

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 521,559 հազար դրամ գումարի վարկերն ու ավանդները (64%) կենտրոնացված են երկու բանկերում (2012թ.՝ 1,964,999 հազար դրամ կամ 82%):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկեր և ավանդներ տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները 327,456 հազար դրամ գումարով (2012թ. 200,369 հազար դրամ) միջազգային շուկաներում առևտրային գործարքներ իրականացնելու համար:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2013		2012	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	131,750	131,869	83,623	81,013
Ընդամենը հետզման պայմանագրերով գրավադրված ակտիվներ և վարկեր	131,750	131,869	83,623	81,013

15 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013			2012		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ						
Սվոփեր- տեղական արժույթ	-	-	-	258,495	86	293
Սվոփեր-արտարժույթային	914,406	2,001	200	749,461	100	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ և այլ առևտրային պարտավորություններ	914,406	2,001	200	1,007,956	186	293

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Վարկեր	21,735,393	21,927,372
Ֆակտորինգ	1,030,673	3,090,143
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	1,603,604	507,836
Օվերդրաֆտներ	4,245,391	2,454,366
Ֆինանսական վարձակալություն	-	1,274
Այլ	322	298
	28,615,383	27,981,289
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(813,650)	(639,990)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,801,733	27,341,299

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը կազմում է 394,827 հազար դրամ (2012թ.՝ 314,792 հազար դրամ):

2013թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների արդյունավետ տոկոսադրույքները տատանվում են ՀՀ դրամով վարկերի համար 4.90-ից 21.94% (2012թ.՝ 4.90-ից 21.94%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 7.19-ից 22.13% (2012թ.՝ 7.19-ից 19.56%):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը, այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 389,846 հազար դրամ (2012թ.՝ 438 հազար դրամ) (Տես ծանոթագրություն 20): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապված անձանց տրամադրված վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 9,973,006 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 34.9%-ը (2012թ՝ 8,238,313 հազար դրամ կամ 29.4%): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 187,133 հազար դրամ (2012թ.՝ 108,251 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Արդյունաբերություն	10,404,515	11,211,758
Գյուղատնտեսություն	2,870,634	2,215,199
Շինարարություն	2,000,773	1,842,515
Առևտուր	3,545,497	4,259,863
Սպառողական	3,514,491	800,642
Հիփոթեքային	2,974,454	2,823,067
Տրանսպորտ և կապ	216,852	640,438
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	343,497	1,615,854
Այլ	2,744,670	2,571,953
	28,615,383	27,981,289
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(813,650)	(639,990)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	27,801,733	27,341,299

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի
 հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2013							
	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1 դրությամբ	325,584	11,098	29,859	122,983	8,006	25,793	116,667	639,990
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	477,084	170,044	23,070	87,919	38,600	(14,091)	174,623	957,249
Դուրսգրում	(372,163)	(132,415)	(20,855)	(199,490)	(12,526)	(26,169)	(156,639)	(920,257)
Վերադարձ	24,338	19,926	-	41,313	1,266	44,381	5,444	136,668
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	454,843	68,653	32,074	52,725	35,346	29,914	140,095	813,650
Խմբային արժեզրկում	90,797	68,653	32,074	52,725	35,346	29,914	140,095	449,604
Անհատական արժեզրկում	364,046	-	-	-	-	-	-	364,046
	454,843	68,653	32,074	52,725	35,346	29,914	140,095	813,650
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով գտելը)	1,384,281	-	-	-	-	-	-	1,384,281

Հազար ՀՀ դրամ	2012							
	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2012թ. հունվարի 1 դրությամբ	261,506	5,723	17,929	29,912	9,960	17,846	98,325	441,201
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	74,518	29,329	63,230	93,071	(9,741)	39,727	32,148	322,282
Դուրսգրում	(10,440)	(23,954)	(51,300)	-	(64,405)	(31,780)	(13,806)	(195,685)
Վերադարձ	-	-	-	-	72,192	-	-	72,192
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	325,584	11,098	29,859	122,983	8,006	25,793	116,667	639,990
Խմբային արժեզրկում	89,214	11,098	29,859	59,599	8,006	25,793	102,595	326,164
Անհատական արժեզրկում	236,370	-	-	63,384	-	-	14,072	313,826
	325,584	11,098	29,859	122,983	8,006	25,793	116,667	639,990
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով գտելը)	905,591	-	-	316,921	-	-	119,562	1,342,074

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Պետական ձեռնարկություններ	1,408,953	610,759
Մասնավոր ձեռնարկություններ	20,518,880	21,455,019
Ֆիզիկական անձիք	6,517,443	5,353,364
Անհատ ձեռնարկատերեր	170,107	562,147
	28,615,383	27,981,289
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(813,650)	(639,990)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	27,801,733	27,341,299

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Առևտրային	2,982,881	2,823,067
Սպառողական	1,378,622	1,212,820
Ներդրումային	442,698	663,580
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	109,638	146,061
Այլ	1,603,604	507,836
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	6,517,443	5,353,364

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2013		2012	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
Ֆինանսաների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	1,667,399	1,603,604	530,734	507,836
Ընդամենը գնված արժեթղթեր և հետգնման պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	1,667,399	1,603,604	530,734	507,836

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	-	1,320
	-	1,320
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ	-	(46)
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	-	1,274

Ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկումից պահուստները ներառված են վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստում և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 13 հազար դրամ:

Ֆինանսական վարձակալության գծով ենթադրվող տոկոսադրույքը կազմում է 20%:

Ինչպես նշված է 30 ծանոթագրությունում, 2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 32 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժույթային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 33 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 29 ծանոթագրությունում:

17 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Գնանշվող ներդրումներ		
Բաժնեմասային արժեթղթեր	9,524	11,600
	9,524	11,600
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	237,173	334,103
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	13,182,552	4,289,977
ՀՀ ոչ պետական պարտքային արժեթղթեր	393,476	419,334
	13,813,201	5,043,414
Ընդամենը ներդրումներ	13,822,725	5,055,014

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավաստորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը ներառյալ գրավադրված արժեթղթերը ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013		2012	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	8.76-10.91	2014-2032	8.71-14.48	2013-2032
Ոչ պետական պարտատոմսեր	8.10-10.00	2014-2015	8.96-12.00	2013-2015

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 17,215,842 հազար դրամով իրական արժեքով (2012թ.՝ 13,222,935 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 1 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 26):

18 Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Համակարգ- չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա - միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորում	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում	Կապիտալ ներդրումներ զնամշվող ակտիվներում	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ							
Սկզբնական արժեք 2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	552,102	126,079	54,641	76,346	49,708	-	858,876
Ավելացում	-	6,545	9,159	11,286	139,183	-	166,173
Օտարում	-	(839)	(5,663)	(148)	-	-	(6,650)
Վերադասակարգում	(277)	-	-	-	277	-	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	551,825	131,785	58,137	87,484	189,168	-	1,018,399
Ավելացում	-	23,688	-	4,587	1,610	24,989	54,874
Օտարում	-	(6,723)	-	-	-	-	(6,723)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	551,825	148,750	58,137	92,071	190,778	24,989	1,066,550
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ							
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	42,920	94,796	26,300	46,299	-	-	210,315
Հատկացումներ	18,394	16,881	8,291	12,894	-	-	56,460
Օտարում	-	(839)	(5,525)	(144)	-	-	(6,508)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	61,314	110,838	29,066	59,049	-	-	260,267
Հատկացումներ	18,394	16,231	8,452	12,956	-	-	56,033
Օտարում	-	(6,721)	-	-	-	-	(6,721)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	79,708	120,348	37,518	72,005	-	-	309,579
ՄԱՍՏՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ							
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	472,117	28,402	20,619	20,066	190,778	24,989	756,971
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	490,511	20,947	29,071	28,435	189,168	-	758,132
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	509,182	31,283	28,341	30,047	49,708	-	648,561

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ Բանկի շենքի իրական արժեքը մոտ է դրա հաշվեկշռային արժեքին:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ:

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 107,157 հազար դրամ (2012թ. 62,458 հազար դրամ):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ կապիտալ շինարարության գծով (2012թ.՝ ոչինչ):

19 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
ՍԿՁՔՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ		
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	74,819	74,819
Ավելացում	-	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	74,819	74,819
Ավելացում	6,356	6,356
Օտարում	(1,127)	(1,127)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	80,048	80,048
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ԱՍՈՐՏԻԶԱՑԻԱ		
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	31,035	31,035
Մասհանումներ	7,978	7,978
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,013	39,013
Մասհանումներ	8,151	8,151
Օտարում	(1,127)	(1,127)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	46,037	46,037
ՄԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ		
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	34,011	34,011
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,806	35,806
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	43,784	43,784

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ պայմանագրային պարտավորություն (2012թ.՝ ոչինչ):

20 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների տնօրինման արդյունքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մասնրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Անշարժ գույք	389,846	-
Այլ	-	438
Ընդամենը	389,846	438

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել գրավի իրացմանը պատշաճ կերպով և ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

21 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Ստացվելիք գումարներ	10,420	124,481
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	10,420	124,481
Կանխավճարներ	24,168	12,760
Ոսկի	12,978	84,567
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	1,443	3,872
Պահեստ	4,114	2,022
Այլ ակտիվներ	-	23
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	42,703	103,224
Ընդամենը այլ ակտիվներ	53,123	227,725

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստացվելիք գումարները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների օտարումից ստացվելիք գումարներ 122,500 հազար դրամի չափով:

22 Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Ստորադաս փոխառություն	2,007,670	2,007,402
Այլ վարկեր և փոխառություններ	348,260	534,587
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	15,259,926	12,922,977
Ընդամենը պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	17,615,856	15,464,966

Այլ վարկերը և փոխառությունները ներառում են 348,260 հազար դրամ գումարով «Գերմանա-Հայկական հիմնադրամ»-ի «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» վարկային ծրագրի շրջանակներում ներգրավված վարկը (2012թ.՝ 534,587 հազար դրամ):

Ստորադաս փոխառությունը տրված է 2009թ. հոկտեմբերի 29-ին, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2014թ. հոկտեմբերի 29-ը: Տոկոսադրույքը կազմում է 7.5%:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2012: ոչինչ):

23 Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	620	1,690
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	279,836	183,485
Վարկեր և ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	958,976	3,387,107
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	2,778,593	3,851,963
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	1,444,429	-
Այլ պարտավորություններ	476	190,285
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,462,930	7,614,530

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը իրենցից ներկայացնում են Վերակառուցման և Ջարգացման Եվրոպական Բանկից ստացված վարկերը:

Բանկերից բոլոր ավանդները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.85% (2012թ.՝ 7.15%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2012թ.՝ ոչինչ):

24 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Կառավարություն		
ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	386,000	705,757
Այլ պարտավորություններ	20,000	20,000
	406,000	725,757
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	1,576,507	1,530,037
Ժամկետային ավանդներ	14,777,379	11,009,490
	16,353,886	12,539,527
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	527,687	631,656
Ժամկետային ավանդներ	6,766,672	4,653,012
Հետգնման պայմանագրեր	100,383	-
	7,394,742	5,284,668
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,154,628	18,549,952

Վարկերը և ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը իրենցից ներկայացնում են «Տնտեսության կայունության վարկավորման» ծրագրի շրջանակներում ստացված միջոցները:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 1,623,399 հազար դրամ գումարով (2012թ.՝ 2,238,190 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ երեք հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը (ներառյալ կապակցված անձինք, տես ծանոթ. 29) կազմում է 14,434,473 հազար դրամ (2012թ. 13,152,505 հազար դրամ) կամ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարի 60% (2012թ. 71%):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.73% (2012թ.՝ 7.74%):

25 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Վճարվելիք գումարներ	15,989	182,883
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	112,478	77,575
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	128,467	260,458
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	30,827	51,071
Այլ	23,917	14,180
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	54,744	65,251
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	183,211	325,709

26 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2013	2012	2013	2012
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր (ծանոթ. 17, 22, 23, 24)	17,215,842	13,222,935	16,804,738	12,922,977
	17,215,842	13,222,935	16,804,738	12,922,977

27 Սեփական կապիտալ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 8,752,800 հազար դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 14,588 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 600,0 հազ. դրամ անվանական արժեքով:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝

Հազար ՀՀ դրամ	2013		2012	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
Վարդան Սիրմաքես	7,002,000	80%	7,002,000	100%
«Բելեգինգամաչեփիջ Ջոնգո» ՍՊԸ	1,750,800	20%	-	-
	8,752,800	100%	7,002,000	100%

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

2013թ. Բանկի բաժնետերերը ավելացրել են բաժնետիրական կապիտալը 1,750,000 հազար դրամով (2012թ.՝ ոչինչ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը

փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

28 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները ներկայացնում են պահանջներ այնպիսի գործարքների կամ հաշվառման մեթոդների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ նախկինում դիտողություններ չեն եղել: Դրա հետևանքով կարող են առաջանալ լրացուցիչ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումները կարող են ընդգրկել հաշվետու տարվան անմիջապես նախորդող 3 տարի ժամանակաշրջան, սակայն որոշ պայմաններում ստուգումները կարող են ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացված դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Չօգտագործված վարկային գծեր	1,165,757	1,809,637
Տրամադրված երաշխիքներ	491,452	659,325
Ակրեդիտիվներ	15,667	35,667
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,672,876	2,504,629

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարում:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր գրասենյակային տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	17,280	-
1-5 տարի	69,120	-
5 տարուց ավելի	79,200	-
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	165,600	-

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 18, 19-ում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2013-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող շենքը և փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Բանկն ունի ապահովագրություն նաև բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սննկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքեռը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013		2012	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	818,663	238,514	850,712	247,654
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	1,146,884	232,729	188,735	410,299
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(356,707)	(270,003)	(220,784)	(419,439)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	1,608,840	201,240	818,663	238,514
Արժեզրկումից պահուստ	(16,089)	(2,013)	(8,187)	(2,385)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,592,751	199,227	810,476	236,129
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	11,273,875	29,733	10,634,740	31,723
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	43,165,170	2,729,751	8,179,307	1,793,111
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(38,551,798)	(2,695,489)	(7,540,172)	(1,795,101)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,887,247	63,995	11,273,875	29,733
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	1,591,092	-	1,003,545	-
Տարվա ընթացքում ստացված	5,770,219	-	4,207,788	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(7,292,168)	-	(3,620,241)	-
Դեկտեմբերի 31 դրությամբ	69,143	-	1,591,092	-
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	351	-	2,373	-
Տարվա ընթացքում ստացված	2,515,676	-	6,779,292	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(2,515,526)	-	(6,781,314)	-
Դեկտեմբերի 31 դրությամբ	501	-	351	-
Տրամադրված երաշխիքներ	-	-	133,671	14,668
Այլ ակտիվներ	-	-	122,500	-

Հազար ՀՀ դրամ	2013		2012	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված ակտիվների և պարտավորությունների գծով տոկոսային եկամուտ	155,447	17,668	120,349	19,961
Տոկոսային եկամուտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	22,110	-	8,553	-
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	7,127	-	2,088	2,430
Այլ եկամուտ	14	-	157	405
Երաշխիքներից եկամուտ	-	-	5,025	241
Ավանդների գծով տոկոսային ծախս	(1,084,252)	(3,569)	(843,872)	(3,406)
Վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	(7,902)	372	320	92
Վճարումներ պայմանագրային կողմին	-	-	(89,183)	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	273,957	222,769
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	-	13,343
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	273,957	236,112

Ղեկավար անձնակազմին և փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 2014թ-ից մինչև 2027թ. ընկած ժամանակահատվածում և դրանց միջին արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 10.24% (2012թ.՝ 7.7%):

30 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խոհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր

փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

30.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	8,920,558	-	8,920,558	8,920,558
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	814,031	-	814,031	814,031
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	27,801,733	-	27,801,733	27,801,733
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	10,420	-	10,420	10,420
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	-	17,615,856	-	17,615,856	17,615,856
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	5,462,930	-	5,462,930	5,462,930
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	24,154,628	-	24,154,628	24,154,628
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	128,467	-	128,467	128,467

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և գեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդների տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 7% մինչև 20% տարեկան (2012թ. 7% մինչև 20% տարեկան):

Արժեգրված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով գեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

30.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Գնանշվող արժեթղթեր և պարտատոմսեր	9,524	-	-	9,524
Չգնանշվող պարտատոմսեր	-	13,576,028	-	13,576,028
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	17,215,842	-	17,215,842
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,001	-	2,001
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆ	9,524	30,793,871	-	30,803,395
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	200	-	200
ԸՆԴԱՄԵՆՆ	-	200	-	200
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	9,524	30,793,671	-	30,803,195

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Գնանշվող արժեթղթեր և պարտատոմսեր	11,600	-	-	11,600
Չգնանշվող պարտատոմսեր	-	4,709,311	-	4,709,311
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	13,222,935	-	13,222,935
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	186	-	186
Ընդամենը	11,600	17,932,432	-	17,944,032
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	293	-	293
Ընդամենը	-	293	-	293
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	11,600	17,932,139	-	17,943,739

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող ՀՀ բաժնետոմսեր

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը ՀՀ չգնանշվող ներդրումներում չի կարող չափվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես ծանոթագրություն 17-ը:

31 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Հաշվանցված գումարներ			Չհաշվանցված գումարներ	
	Համախառն ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավո- րություններ	Համախառն ֆինանսական ակտիվների/ պարտավո- րությունների հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ	Ջուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ.14)	131,869	-	131,869	(131,750)	119
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (Ծանոթ.16)	1,603,604	-	1,603,604	(1,667,399)	(63,795)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Համախառն ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավո- րություններ	Համախառն ակտիվների հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ	Ջուտ
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր (Ծանոթ.26)	16,804,738	-	16,804,738	(17,215,842)	(411,104)

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Հաշվանցված գումարներ			Չհաշվանցված գումարներ	
	Համախառն ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավո- րություններ	Համախառն ֆինանսական ակտիվների/ պարտավո- րությունների հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ	Ջուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ.14)	81,013	-	81,013	(83,623)	(2,610)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (Ծանոթ.16)	507,836	-	507,836	(530,734)	(22,898)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Համախառն ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավո- րություններ	Համախառն ակտիվների հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ	Ջուտ
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր (Ծանոթ.26)	12,922,977	-	12,922,977	(13,222,935)	(299,958)

32 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 33.3-ում:

Դազար ԴԴ դրամ

2013

	Ցպահանց և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,920,558	-	-	8,920,558	-	-	-	8,920,558
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	462,512	85,825	90,094	638,431	128,050	47,550	175,600	814,031
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	2,001	-	-	2,001	-	-	-	2,001
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	3,367,359	3,044,243	7,755,789	14,167,391	10,476,795	3,157,547	13,634,342	27,801,733
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	99,335	443,313	66,448	609,096	3,783,637	9,429,992	13,213,629	13,822,725
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	15,898,338	1,317,504	-	17,215,842	-	-	-	17,215,842
Այլ ակտիվներ	-	-	10,420	10,420	-	-	-	10,420
	<u>28,750,103</u>	<u>4,890,885</u>	<u>7,922,751</u>	<u>41,563,739</u>	<u>14,388,482</u>	<u>12,635,089</u>	<u>27,023,571</u>	<u>68,587,310</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	14,303,914	1,008,958	2,035,302	17,348,174	250,454	17,228	267,682	17,615,856
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,472,258	473,206	1,566,761	4,512,225	796,403	154,302	950,705	5,462,930
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	200	-	-	200	-	-	-	200
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	4,938,460	780,631	5,562,952	11,282,043	12,872,585	-	12,872,585	24,154,628
Այլ պարտավորություններ	15,989	-	112,478	128,467	-	-	-	128,467
	<u>21,730,821</u>	<u>2,262,795</u>	<u>9,277,493</u>	<u>33,271,109</u>	<u>13,919,442</u>	<u>171,530</u>	<u>14,090,972</u>	<u>47,362,081</u>
	<u>7,019,282</u>	<u>2,628,090</u>	<u>(1,354,742)</u>	<u>8,292,630</u>	<u>469,040</u>	<u>12,463,559</u>	<u>12,932,599</u>	<u>21,225,229</u>
Զուտ Դիրք	<u>7,019,282</u>	<u>2,628,090</u>	<u>(1,354,742)</u>	<u>8,292,630</u>	<u>469,040</u>	<u>12,463,559</u>	<u>12,932,599</u>	<u>21,225,229</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>7,019,282</u>	<u>9,647,372</u>	<u>8,292,630</u>		<u>8,761,670</u>	<u>21,225,229</u>		

Հազար ՀՀ դրամ

2012

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,529,023	-	-	5,529,023	-	-	-	5,529,023
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,129,828	5,479	58,180	2,193,487	146,957	64,616	211,573	2,405,060
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	100	86	-	186	-	-	-	186
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	2,507,765	3,149,767	7,038,447	12,695,979	11,630,390	3,014,930	14,645,320	27,341,299
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	12,613	125,352	425,425	563,390	1,854,303	2,637,321	4,491,624	5,055,014
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	13,222,935	-	-	13,222,935	-	-	-	13,222,935
Այլ ակտիվներ	-	124,481	-	124,481	-	-	-	124,481
	23,402,264	3,405,165	7,522,052	34,329,481	13,631,650	5,716,867	19,348,517	53,677,998
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	12,291,469	699,729	46,315	13,037,513	2,345,690	81,763	2,427,453	15,464,966
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,378,856	249,151	2,614,464	6,242,471	1,292,340	79,719	1,372,059	7,614,530
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	293	-	293	-	-	-	293
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,604,086	663,183	4,447,043	7,714,312	10,835,640	-	10,835,640	18,549,952
Այլ պարտավորություններ	73,155	88,985	98,318	260,458	-	-	-	260,458
	18,347,566	1,701,341	7,206,140	27,255,047	14,473,670	161,482	14,635,152	41,890,199
	<u>5,054,698</u>	<u>1,703,824</u>	<u>315,912</u>	<u>7,074,434</u>	<u>(842,020)</u>	<u>5,555,385</u>	<u>4,713,365</u>	<u>11,787,799</u>
Զուտ Դիրք								
Կուտակված ճեղքվածք	<u>5,054,698</u>	<u>6,758,522</u>	<u>7,074,434</u>		<u>6,232,414</u>	<u>11,787,799</u>		

33 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն իրականացնում է վարկային ռիսկի ընդհանուր կառավարումը և վերահսկողությունը, հաստատում է վարկեր իրեն հատկացված սահմանաչափերի շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է հիմնականում ներդրումային ռիսկերի կառավարման սկզբունքների, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի մշակման և կիրառման համար:

Ֆինանսական տնօրեն

Բանկի ֆինանսական տնօրենը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման և Բանկի գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների պահպանման նկատմամբ հսկողության համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի ստորաբաժանմանի կողմից, որը գնահատում է ընթացակարգերի ամբողջականությունը, Բանկի գործունեության համապատասխանությունը գործող ընթացակարգերին, ինչպես նաև Բանկի կողմից իրականացվող գործառնությունների արդյունավետությունը և դրանց կատարելագործման հնարավորությունները: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է Բանկի ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկների վերաբերյալ հաշվետվություն է ներկայացնում Բանկի Տնօրինությանն ու Խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են մախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղի կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Տնօրինությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների, ռիսկի աստիճանի փոփոխության և այլ ցուցանիշների վերաբերյալ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ արտարժույթային դիրքերի կառավարման համար, ինչպես նաև ձեռք է բերում բանկային ռիսկերի համապարփակ, անշարժ և շարժական գույքի ապահովագրության վկայագրեր:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

33.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

33.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեզմենտների:

Հագար ԳՂ դրամ	2013			
	ԳՂ	Ոչ ՏԳՁԿ երկրներ	ՏԳՁԿ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,470,256	101,937	1,348,365	8,920,558
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	486,575	33,051	294,405	814,031
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,001	-	2,001
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,326,012	35,539	440,182	27,801,733
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	13,807,038	6,163	9,524	13,822,725
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17,215,842	-	-	17,215,842
Այլ ակտիվներ	10,420	-	-	10,420
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	66,316,143	178,691	2,092,476	68,587,310
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	51,901,268	535,890	1,240,840	53,677,998

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,920,558	-	-	-	-	-	-	-	8,920,558
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	814,031	-	-	-	-	-	-	-	814,031
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,001	-	-	-	-	-	-	-	2,001
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	9,930,757	2,808,129	1,962,285	3,488,718	3,487,627	2,951,718	3,172,499	27,801,733
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	13,822,725	-	-	-	-	-	-	-	13,822,725
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17,215,842	-	-	-	-	-	-	-	17,215,842
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	10,420	10,420
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,775,157	9,930,757	2,808,129	1,962,285	3,488,718	3,487,627	2,951,718	3,182,919	68,587,310
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,212,218	10,886,174	2,204,101	1,812,656	4,136,880	792,636	2,797,274	4,836,059	53,677,998

33.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների պարտքային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Պարտքային ռիսկի տեսանկյունից Բանկի խորհուրդը սահմանել է նաև գործընկերների ընտրության չափանիշներ՝ հիմնվելով հայտնի վարկանշային գործակալությունների (S&P’s և Moody’s Credit Rating Agencies) գնահատականի վրա: Եթե անհրաժեշտություն է առաջանում համագործակցել գործընկերոջ հետ, որը չունի համապատասխան ներդրումային վարկանիշ, ապա խորհուրդը վերջինիս համար բացառության կարգով սահմանում է համապատասխան սահմանաչափեր:

Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի

համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժութային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Անշարժ գույք	16,606,819	18,064,772
Շարժական գույք	109,015	144,908
Կառավարության երաշխիքներ	5,699,650	4,741,216
Այլ կազմակերպությունների երաշխիքներ	2,902,040	3,734,628
Այլ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	95,266	108,383
Դրամական միջոցներ	84,220	86,522
Այլ	3,118,373	1,100,860
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	28,615,383	27,981,289

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ

անձանց գումարներ ստանալ քանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված սպրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր պարտքային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

33.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարումնակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկան խատեհված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Հարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Գյուղատնտեսություն	2.4%	1.1%
Շինարարություն	1.6%	1.2%
Տրանսպորտ և կապ	0.7%	1.5%
Առևտուր	1.5%	0.8%
Հիփոթեքային	0.3%	0.5%
Ծառայություններ	13.6%	-
Այլ	3.3%	3.1%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ					2013
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	-	85,617	-	-	85,617
Շինարարություն	-	-	-	-	-
Սպառողական	17,995	10,883	-	11,068	39,946
Գյուղատնտեսություն	-	23,359	104,013	-	127,372
Առևտուր	8,379	-	-	-	8,379
Այլ	20,149	13,999	7,663	62,284	104,095
Ընդամենը	46,523	133,858	111,676	73,352	365,409

Հազար ՀՀ դրամ					2012
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	98,304	4,232	-	147,282	249,818
Շինարարություն	-	-	16,644	-	16,644
Սպառողական	-	-	6,658	-	6,658
Հիփոթեք	-	-	137,337	-	137,337
Առևտուր	12,593	-	-	-	12,593
Այլ	-	29,061	13,254	253,578	295,893
Ընդամենը	110,897	33,293	173,893	400,860	718,943

33.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների և սթրես թեստի օգնությամբ: Արտարժույթի ռիսկը կառավարվում է հեջավորման և դիփերի կառավարման միջոցով:

33.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ բնորոշված սվոփերի ազդեցությունները, 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2013

Արտարժույթ	Կապիտալի զգայունություն						
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	-	(42)	(153)	(7,665)	(11,348)	(19,208)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	-	-	-
ՀՀ դրամ	(0.5)	-	42	153	7,677	11,383	19,255
ԱՄՆ դոլար	(0.5)	-	-	-	-	-	-

Հազար ՀՀ դրամ

2012

Արժույթ	Կապիտալի զգայունություն						
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	-	(50)	(305)	(10,107)	(28,322)	(38,784)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	-	-	-
ՀՀ դրամ	(0.5)	-	50	306	10,136	28,561	39,053
ԱՄՆ դոլար	(0.5)	-	-	-	-	-	-

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և այն սահմանված շրջանակներում պահելու համար հեջավորման ռազամավարություն է օգտագործվում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժութի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժութի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված արտարժութային սվոփերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ օգտագործված արտարժութի ֆորվարդների պայմանագրերի իրական արժեքի փոփոխմամբ և կապիտալի գործիքների հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2013		2012	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	3%	2,756	3%	23,952
Եվրո	3%	(33,475)	3%	(256)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	Ազատ փոխարկելի արժույթ / թանկարժեք մետաղներ		Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
	ՀՀ դրամ			
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,448,477	3,433,870	38,211	8,920,558
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	258,490	522,490	33,051	814,031
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,825	176	2,001
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,378,158	21,418,412	5,163	27,801,733
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	13,512,899	305,311	4,515	13,822,725
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17,215,842	-	-	17,215,842
Այլ ակտիվներ	1,892	8,528	-	10,420
	42,815,758	25,690,436	81,116	68,587,310
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	17,615,856	-	-	17,615,856
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,348,957	3,113,961	12	5,462,930
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	200	-	200
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,125,290	22,013,611	15,727	24,154,628
Այլ պարտավորություններ	127,877	590	-	128,467
	22,217,980	25,128,362	15,739	47,362,081
	20,597,778	562,074	65,377	21,225,229
Զուտ դիրք 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին	448,831	1,167,594	56,451	1,672,876
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	30,063,479	23,489,264	125,255	53,677,998
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	18,728,638	23,024,217	137,344	41,890,199
Զուտ դիրք 2012 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,334,841	465,047	(12,089)	11,787,799
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2012 թ. դեկտեմբերի 31-ին	898,520	1,551,641	54,468	2,504,629

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

33.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 4%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 13-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Պեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	Աուդիտ չարված	
	2013, %	2012, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	41.88	31.30
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	620.17	528.38

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 32-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Յպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Մակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	2013				Ընդամենը
		1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	14,336,043	1,047,862	2,100,059	285,722	18,192	17,787,878
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,483,610	482,946	1,661,021	922,518	172,298	5,722,393
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	4,948,686	876,085	5,819,037	12,923,239	-	24,567,047
Այլ պարտավորություններ	15,989	-	112,478	-	-	128,467
	<u>21,784,328</u>	<u>2,406,893</u>	<u>9,692,595</u>	<u>14,131,479</u>	<u>190,490</u>	<u>48,205,785</u>
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	<u>194,855</u>	<u>39,594</u>	<u>691,498</u>	<u>643,896</u>	<u>103,033</u>	<u>1,672,876</u>
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	912,606	-	-	-	-	912,606
Արտահոսք	914,406	-	-	-	-	914,405

Հազար ՀՀ դրամ	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	2012				Ընդամենը
		1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	12,309,473	749,205	171,983	2,497,223	87,802	15,815,686
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,411,933	266,097	2,727,441	1,436,839	89,275	7,931,585
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,700,542	913,201	5,393,898	11,868,353	-	20,875,994
Այլ պարտավորություններ	62,817	88,985	20,743	-	-	172,545
	<u>18,484,765</u>	<u>2,017,488</u>	<u>8,314,065</u>	<u>15,802,415</u>	<u>177,077</u>	<u>44,795,810</u>
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	<u>1,924,942</u>	<u>61,661</u>	<u>298,540</u>	<u>219,486</u>	<u>-</u>	<u>2,504,629</u>
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	824,551	185,002	-	-	-	1,009,553
Արտահոսք	821,735	186,220	-	-	-	1,007,995

33.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների գեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

34 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազեյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր

գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական կապիտալը, ռիսկով կշռված ակտիվները և կապիտալի համարժեքության դրույքաչափի հաշվարկը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2013	2012
Հիմնական կապիտալ	13,604,775	11,563,986
Երկրորդային կապիտալ	4,598,089	635,781
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	18,202,864	12,199,767
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	71,286,097	55,606,823
Կապիտալի համարժեքության դրույքաչափ	25.53%	21.94%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

Հայտարարություն

Բանկի ղեկավարության կողմից 2013 թվականի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացվող

Բանկի ղեկավարությունը հայտարարում է, որ պատասխանատվություն է կրում.

1) բանկի ֆինանսական վիճակը (բոլոր էական առումներով) արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար, մասնավորապես՝

ա. հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, խորհրդի կողմից հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,

բ. հիմնավորված գնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,

գ. Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման, իսկ հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներից շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այդ շեղումների բացահայտման համար,

դ. հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,

ե. ֆինանսական հաշվետվությունները բանկի գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար, ընդ որում Բանկի ղեկավարությունը մտադիր չէ կամ պատճառ չունի դիտարկելու Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու հավանականությունը:

2) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանող արդյունավետ և հուսալի ներքին հսկողության համակարգի մշակման, ներդրման և գործունեության ապահովման համար,

3) բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար,

4) բանկի ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ՝ իր իրավասությունների սահմաններում, միջոցներ ձեռնարկելու համար:

Գործադիր տնօրեն

Գ. Մաչանյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Բաղդասարյան

08.04.14թ.

Ֆինանսական վերլուծություն

Բանկի կողմից պատրաստված տարեկան ֆինանսական
հաշվետվություններին կից ներկայացվող

2013 թվականին Բանկը շարունակել է կայուն զարգանալ և նոր ձեռքբերումներ արձանագրել՝
ՀՀ բանկային համակարգում ամրապնդելով իր մրցակցային դիրքերը:

Իր գործունեության 9 տարիների ընթացքում Բանկը շարունակել է զարգանալ՝ ապահովելով
իր կողմից մատուցվող ծառայությունների թե որակական, և թե քանակական աճ, արդյունավետ
կերպով մշակել և ներդրել է նոր ծառայություններ ու պրոդուկտներ:

Չնայած Բանկային համակարգում նկատվող մրցակցության սրացման միտումներին, ինչը
հատկապես արտահայտվում է տարատեսակ վարկային ռեսուրսների առաջարկի ավելացմամբ,
այդ թվում՝ միջազգային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող մատչելի ծրագրերի
շրջանակներում, Բանկին հաջողվել է տարին ամփոփել գործունեության հիմնական ցուցանիշների
աճով:

Բանկի գործունեության ընդլայնման և զարգացման համար որպես էական իրադարձություն
կարելի է արձանագրել 2013 թվականի ընթացքում Բանկի կանոնադրական կապիտալի
ավելացման փաստը: Բանկի կանոնադրական կապիտալը համարվել է 3.1 մլրդ ՀՀ դրամի չափով
«ԲԵԼԵԳԻՆԳՍՍԱՉԵՓԻՋ ՋՈՆԳՈ» ՍՊԸ-ի կողմից և 2013թ. վերջի դրությամբ այն կազմել է 10.1
մլրդ ՀՀ դրամ՝ գերազանցելով նախորդ տարվա նույն ցուցանիշը 44%-ով:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Բանկի ընդհանուր ակտիվները նախորդ
ժամանակահատվածի համեմատությամբ աճել են 15 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 28%-ով՝ կազմելով 69,8
մլրդ ՀՀ դրամ:

2013թ.-ի արդյունքներով Բանկը ստացել է 1,74 մլրդ ՀՀ դրամ զուտ շահույթ և իր
գործունեության սկզբից չբաշխված շահույթը կազմել է 4,74 մլրդ ՀՀ դրամ: Բացի այդ Բանկի
գործունեության ողջ ընթացքում չբաշխված շահույթից Բանկի գլխավոր պահուստին կատարվել է
2.0 մլրդ ՀՀ դրամի չափով մասհանում:

Բանկն առաջիկայում շահաբաժինների վճարում չի նախատեսում՝ նպատակ ունենալով
չբաշխված շահույթն ուղղել բանկի ակտիվների ծավալի ավելացմանը: 2013 թ.-ի գործունեության
արդյունքներով Բանկի ROA-ն կազմել է 2.962%, իսկ ROE-ն՝ 13.69%:

2013թ.-ի ընթացքում Բանկն իրականացրել է հետևյալ էական գործողություններն և ունեցել է
մի շարք ձեռքբերումներ՝

- 2013թ. Բանկը սկսել է համագործակցել «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի
հետ՝ առավել բարենպաստ պայմաններով հիփոթեքային վարկեր առաջարկելով
երիտասարդ ընտանիքներին: Հարկ է նշել նաև, որ Բանկը շարունակել է ակտիվ
աշխատանքներ իրականացնել Ազգային հիփոթեքային ընկերության ծրագրի
շրջանակներում հիփոթեքային վարկավորման ծավալների ընդլայնման ուղղությամբ:
- 2013թ. Բանկը նաև ստորագրել է փոխըմբռնման հուշագիր Համահայկական Բանկի
հետ, որի շրջանակներում համագործակցությունը հնարավորություն է ընձեռելու
ընդարձակել ֆինանսավորման հնարավորությունները՝ երկարաժամկետ
ներդրումային ծրագրեր իրականացնող արտահանման միտված ձեռնարկությունների
համար առաջարկելով համաֆինանսավորման տարբեր փաթեթներ: Հարկ է նշել, որ
համագործակցության շրջանակներում առաջին համատեղ գործարքն արդեն
իրականացվել է:

- Հաճախորդների թվաքանակի աճին զուգահեռ Բանկը 2013թ. շարունակել է հաճախորդների բարձրորակ սպասարկումը՝ սկզբունքորեն վերանայելով հաճախորդների սպասարկման և ծառայությունների մատուցման պայմանները, մեխանիզմներն ու տեխնոլոգիաները, այն ավելի որակյալ, գրավիչ և հաճախորդների տեսանկյունից ավելի հարմարավետ դարձնելու նպատակով:
- 2013թ. Բանկը շարունակել է նաև իր ակտիվ ներդրումային գործունեությունը՝ պահպանելով պետական պարտատոմսերի շուկայի Գործակալի կարգավիճակը և հանդես գալով որպես իր հաճախորդների կողմից թողարկվող արժեթղթերի մարքեթ-մեյքեր:
- Բանկը կազմակերպել է «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ կողմից թողարկված 3.4 մլրդ ՀՀ դրամ ընդհանուր անվանական ծավալով զեղչատկոսային պարտատոմսերի 4 թողարկումների տեղաբաշխումը «Նասդաք ՕԷՄԵԶՍ Արմենիա» ԲԲԸ-ում: 2013թ. հունվարին ավարտվել է նաև «ԱՐՑԱԽ ՀԷԿ» ԲԲԸ կողմից թողարկված 6.0 մլն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր անվանական ծավալով անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերի առաջին թողարկման տեղաբաշխումը:

Ներդրումային գործառնությունների մասով Բանկը շարունակելու է մատուցել իր կողմից արդեն իսկ մշակված ծառայությունները, ինչպես նաև իրականացնել նոր պրոդուկտների մշակման և զարգացման գծով աշխատանքներ: Նոր պրոդուկտների գծով Բանկը նախատեսում է ներդնել և իր հաճախորդներին առաջարկել օտարերկրյա բաժնետոմսերի, միջազգային ֆոնդային ինդեքսների ու հումքային ապրանքների ֆյուչերսային և օպցիոն պայմանագրերով գործարքների իրականացման մեխանիզմներ: Գործունեության ակտիվացման հնարավոր ուղղություններից են բրոքերային ծառայությունների զարգացումը, մասնավորապես՝ միջազգային շուկաներում հաճախորդներին մատուցվող արժեթղթերի մարժինալ գործարքների իրականացման հնարավորությունների ընդլայնումը, ինչպես նաև մետաղական հաշիվների և ոսկով գործառնությունների գծով ծառայությունների մատուցումը և այլն: Այս ամենը հնարավորություն է տալիս Բանկին՝ իրականացնել իր միջնաժամկետ ծրագրային նպատակները:

Բանկն իր միջոցները տեղաբաշխում է հիմնականում 2 ուղղություններով՝ տնտեսության վարկավորում և ներդրումային գործունեություն, որոնք 2013թ.-ի վերջին կազմում էին Բանկի ակտիվների շուրջ 80%-ը: Մնացած 20%-ը Բանկը հիմնականում տեղաբաշխում է իրացվելիության կարգավորման գործիքներում:

2013թ.-ի տարվա վերջի դրությամբ Բանկի վարկային պորտֆելը նախորդ նույն ժամանակաշրջանի համեմատ աճել է մոտ 8.5%-ով՝ կազմելով 25.6 մլրդ ՀՀ դրամ:

2013թ.-ի տվյալներով տնտեսությանը տրամադրված վարկային պորտֆելի միջին տարեկան ծավալը կազմել է 25.2 մլրդ ՀՀ դրամ 13.19 % միջին եկամտաբերությամբ:

Վարկային ռիսկի կառավարման նպատակով Բանկը մշտապես ուշադրության կենտրոնում է պահում վարկային պորտֆելի՝ ըստ աշխարհագրական դիրքի և տնտեսության ճյուղերի դիվերսիֆիկացիան:

Բանկում ձևավորված արժեթղթերի սեփական պորտֆելի միջին տարեկան ծավալը անվանական արժեքով կազմել է մոտ 21.5 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 14.2% (զման գնով 15.96%) միջին եկամտաբերությամբ:

Բանկի համար միջոցների ներգրավման հիմնական աղբյուրները երկուսն են՝ բանկերից ու այլ ֆինանսական հաստատություններից և հաճախորդներից ներգրաված ցպահանջ և ժամկետային ավանդները: Հաճախորդներից ներգրավումները ցպահանջ և ժամկետային

ավանդների տեսքով տարվա ընթացքում ավելի քան 3.8 մլրդ ՀՀ դրամով գերակատարել են պլանավորված 19.5 մլրդ ՀՀ դրամի ցուցանիշը, 31.12.13թ.-ի դրությամբ կազմելով ընդհանուր պարտավորությունների 47.96%-ը (23.4 մլրդ ՀՀ դրամ): Մնացած մասը բաժին է ընկնում ռեպո համաձայնագրերով ներգրավված միջոցներին (պարտավորությունների 34.4%-ը) և բանկերից ու այլ ֆինանսական հաստատություններից ներգրավումներին (պարտավորությունների 12.9%-ը):

Հաճախորդներից ներգրավված միջոցների տարեկան միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմել է արտարժույթային ռեսուրսների համար 7.27%, ՀՀ դրամով ռեսուրսների համար՝ 10.62%: Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների տարեկան միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմել է արտարժույթային ռեսուրսների համար 5.71 % իսկ ՀՀ դրամով ռեսուրսների համար՝ 8.96% :

Ընդհանուր առմամբ Բանկի միջոցների ներգրավման տարեկան միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմել է 7.45%, ընդ որում՝ 6.93% արտարժույթային ներգրավված ռեսուրսների և 8.27% ՀՀ դրամով ներգրավված ռեսուրսների համար:

Բանկը շատ է կարևորում միջազգային վարկատու կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը, քանի որ այն բացի կայուն, երկարաժամկետ և մատչելի միջոցների աղբյուր հանդիսանալուց, նպաստում է նաև Բանկի աշխատողների մասնագիտական պատրաստվածության և ամենատարբեր ներդրողների և գործընկերների շրջանում Բանկի հեղինակության բարձրացմանը:

ՎՋԵԲ-ի և Բանկի գործընկերության հիմքերը դրվել են դեռևս 2010թ-ին: Այդ տարի կնքվել է 5.0 մլն ԱՄՆ դոլարի պայմանագիր՝ Փոքր և Միջին Ձեռնարկությունների (ՓՄՁ) վարկավորման և 3.0 մլն ԱՄՆ դոլարի համաձայնագիր՝ Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրերի (ԱՖԾ) իրականացման նպատակով: 2012-13թթ.-ի ընթացքում ՎՋԵԲ-ի կողմից ԱՖԾ-ի շրջանակներում տրամադրված միջոցների սահմանաչափն ավելացել է 6.0 մլն ԱՄՆ դոլարով և կազմում է 9.0 մլն ԱՄՆ դոլար: ՎՋԵԲ-ի և Բանկի միջև ձեռք է բերվել պայմանավորվածություն այլ ծրագրերի շրջանակներում հետագա համագործակցության վերաբերյալ:

2014թ. Բանկը կսկսի համագործակցությունը նաև Ասիական Չարգացման Բանկի հետ առևտրի ֆինանսավորման գծով արդեն իսկ հաստատված 2 մլն ԱՄՆ դոլար սահմանաչափի շրջանակներում:

Բանկը շարունակել է համագործակցությունը FCI միջազգային ֆակտորինգային ընկերության և «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ԾԿԳ Հիմնարկի ՓՄՁ վարկավորման ու «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» վարկային ծրագրերի շրջանակներում:

Բանկը նախատեսում է ընդլայնել իր գործընկերների շրջանակը՝ շեշտադրելով միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը: Այս նպատակով Բանկը շարունակելու է ակտիվ գործունեություն ծավալել ինչպես առկա գործընկերների մասով համագործակցության ընդլայնման, այնպես էլ նոր միջազգային կառույցների հետ համագործակցության հաստատման ու զարգացման ուղղությամբ:

Խորհրդի անդամներ՝

Աշոտ Սալմազարյան

Գևորգ Չաքմիշյան

Եզրակացություն

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի Ներքին աուդիտը Բանկի Խորհրդին է ներկայացնում ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ սույն եզրակացությունը՝ հիմք ընդունելով ՀՀ կենտրոնական բանկի Խորհրդի 2007 թվականի թիվ 205-Ն որոշմամբ հաստատված «Բանկերի հրապարակվող հաշվետվությունների օրինակելի ձևերի լրացման ցուցումների» 1.16 կետի պահանջը:

Հաշվի առնելով 2013 թվականի և նախորդ տարիների ընթացքում Ներքին աուդիտի կողմից կատարված աշխատանքները, մասնավորապես՝ ուսումնասիրված ներքին իրավական ակտերը, վերստուգված գործարքները և Բանկի ընդհանուր գործունեությունը, Բանկի ներքին հսկողության համակարգը, ընդհանուր առմամբ, ապահովում է «Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններով» սահմանված նպատակների իրականացումը:

Ելնելով Ներքին աուդիտի կողմից կատարված աշխատանքների արդյունքներից՝ Ներքին աուդիտը հավաստում է, որ Բանկի գործունեությունը համապատասխանում է ՀՀ կենտրոնական բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված «Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին»:

Ներքին աուդիտի ղեկավար

Արկադի Փինաչյան

08.04.2014թ.